

NUON DOET AAN ONMAATSCHAPPELIJK ONDERNEMEN

22 december 2017

Het bedrijfsleven doet mee aan allerlei gedragscodes om te laten zien hoe belangrijk ze “maatschappelijk verantwoord ondernemen” vinden. Maar houden ze zich ook aan die codes?

Geschreven door Annemieke Reitsma

*Natuurlijk kan ik die vraag niet in zijn algemeenheid beantwoorden, maar voor mij staat één ding vast: voor wat betreft windpark Nij Hiddum-Houw bij de Kop van de Afsluitdijk in Friesland lapt NUON de meest belangrijke gedragscode voor multinationale ondernemingen aan z'n laars. Sinds september 2017 hebben we als actiegroep Hou Friesland Mooi NUON daar twee keer op aangesproken, maar de reactie was niet veel meer dan het bekende kluitje richting het al even bekende riet. Daarom hebben we nu een klacht ingediend bij het Nationale Contact Punt voor de “OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen”. Wij menen dat bij windpark Nij Hiddum-Houw NUON zich schuldig maakt aan **on**maatschappelijk ondernemen.*

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) is een club van 35 rijke landen (waaronder Nederland), werd in zijn huidige vorm opgericht in 1961 en zetelt in Parijs. De OESO-landen hebben met elkaar de “OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen” opgesteld en daarin geven ze aan wat ze van grote internationale ondernemingen verwachten met betrekking tot maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid. Het gaat daarbij in wezen om het vinden van een goede balans tussen “planet”, “people” en “profit”. Die OESO-richtlijnen gelden ook voor NUON dat immers onderdeel is van het Zweeds staatsbedrijf Vattenfal AB.

Elk OESO land heeft een “Nationaal Contact Punt” (NCP) en als iemand meent dat een multinationale onderneming zich niet houdt aan de OESO-richtlijnen, kan hij of zij bij dat NCP een klacht indienen. Officieel heet dat: “een melding doen van een meningsverschil”. Welnu, dat hebben we met NUON vanwege de manier waarop NUON zich gedraagt jegens omwonenden bij het ontwikkelen van een plan voor windpark Nij Hiddum Houw. Dat windpark moet 42 MW groot worden met negen turbines van maximaal 208 meter tiphoogte en het vervangt een bestaand park van 5 MW met 10 kleine en verouderde turbines.

Natuurlijk stap je niet zo maar naar dat NCP met een klacht. Daarom schreven we op 19 september 2017 een brief aan de CEO van NUON waarin we aangaven dat we betwijfelden of NUON zich in de planontwikkeling voor windpark Nij Hiddum-Houw wel hield aan de OESO-Richtlijnen en waarin we hem vroegen ons te laten weten wat zijn standpunt was. Die brief werd beantwoord door het hoofd van “Onshore Market Development Nuon Wind Development B.V.” en zijn reactie was als verwacht: alles is prima in orde. Waarop we in een brief van 30 oktober meer in detail lieten weten waarom wij dachten (en denken) dat NUON bij windpark Nij Hiddum Houw niet OESO-conform handelt. Tot op heden kwam daarop geen reactie en dus stappen we nu naar het NCP.

In onze klacht/melding richten we ons op drie aspecten van de OESO-richtlijnen.

- Ten eerste, de OESO-richtlijnen eisen dat een onderneming in dialoog treedt met “relevante belanghebbenden” zodat er “betekenisvolle mogelijkheden” zijn om hun inzichten in overweging te nemen in het plan- en besluitvormingsproces voor projecten die “significante effecten” kunnen hebben op lokale gemeenschappen. Welnu, Nij Hiddum-Houw heeft zeker “significante effecten” op de omgeving, maar van die dialoog en van die “betekenisvolle mogelijkheden” hebben we nooit iets gemerkt. Er is een Omgevingsadviesraad, maar dat is niet genoeg. Niet alleen werd die Omgevingsadviesraad opgericht door de Provincie Fryslân en niet door NUON, maar het is bovendien ook nog eens een besloten club waarvan de stukken en de discussies vertrouwelijk zijn en die onder al te grote tijdsdruk moet werken. En meedoen aan een paar informatieavonden van de Provincie is ook al niet voldoende. NUON zelf heeft eigenlijk helemaal niets gedaan om met omwonenden in gesprek te gaan. En dat moet wel van de OESO-richtlijnen.
- Ten tweede, de OESO-richtlijnen eisen dat ondernemingen de mensenrechten respecteren en dat ze al hun activiteiten moeten doorlichten op risico’s en ongunstige effecten op mensenrechten. Wat ons betreft is het “recht op gezondheid” (ook wel “recht op een gezonde leefomgeving”) één van de belangrijkste mensenrechten en ook NUON mag dat recht niet in gevaar brengen. Toch is dat wat NUON aan het doen is: in de MER en de ontwerp besluiten voor windpark Nij Hiddum Houw wordt geen enkele aandacht gegeven aan de gezondheidseffecten van slaapverstoring door geluidsoverlast. En NUON laat dat gewoon gebeuren! Het bedrijf zal vast en zeker zeggen dat ze voldoen aan alle wettelijke eisen, maar daar kom je niet mee weg bij de OESO-richtlijnen. Of Nij Hiddum-Houw nu wel of niet voldoet aan de wettelijke eisen, NUON mag niet toestaan dat het park negatieve effecten heeft op een fundamenteel mensenrecht: het recht op gezondheid.
- Ten derde, de OESO-richtlijnen hebben ook heel wat te zeggen over het milieu: ondernemingen moeten altijd voldoende rekening houden met de noodzaak het milieu, de volksgezondheid (!) en de veiligheid te beschermen; ze moeten een milieubeheersysteem hebben; ze moeten het publiek alle nodige informatie verschaffen over de potentiële milieu-, gezondheids- en veiligheidsaspecten van hun activiteiten; en ze moeten tijdig en op adequate wijze in contact treden met gemeenschappen die gevolgen van de plannen ondervinden. Heeft NUON een “milieubeheersysteem” voor Nij Hiddum-Houw? Wij hoorden er nooit iets over. NUON zal vast en zeker zeggen dat de MER het publiek meer dan voldoende informeert over de “potentiële milieu-, gezondheids- en veiligheidsaspecten” van Nij Hiddum-Houw, maar wij menen dat er grote gaten zitten in die MER. Die bijvoorbeeld helemaal niets zegt over gezondheidseffecten.

Wij vermoeden (en hopen) dat NUON niet blij zal zijn met onze klacht want op reputatieschade zit geen enkel bedrijf te wachten. We gaven mensen in de omgeving ook al in overweging over te stappen op een andere energieleverancier. Wat ons betreft is het van tweeën één: ofwel je zegt als onderneming dat je je niks aantrekt van gedragscodes als de OESO-richtlijnen, ofwel je onderschrijft ze, maar dan hou je je er ook aan. Geen mooie sier maken en roepen dat je toch zo goed bezig bent met “maatschappelijk verantwoord ondernemen” terwijl je tegelijkertijd de toepasselijke gedragscodes aan je laars lapt en ONmaatschappelijk bezig bent. Zoals NUON bij Nij Hiddum-Houw.

De volgende stap is dat het Nationale Contact Punt gaat bekijken of onze klacht/melding ontvankelijk is. Als dat het geval is, wordt deze onderzocht door een onafhankelijk panel en wordt er een poging gedaan om partijen bij elkaar te brengen om zo het meningsverschil op te lossen. De procedure eindigt hoe dan ook met een “eindverklaring” met suggesties en aanbevelingen.

Het zal allemaal nog wel even duren want anderen gingen ons voor. Zo dienden Oxfam Novib, Greenpeace, BankTrack en Milieudefensie op 7 mei 2017 een “melding” in over een vermeende schending van de OESO-richtlijnen door ING vanwege het ING klimaatbeleid.

Dat zijn wel spelers van een andere orde dan Hou Friesland Mooi, maar we zijn net zo serieus want het gaat om iets kostbaars: het woon- en leefgenot van mensen en hun gezondheid. Daar moet ook een bedrijf als NUON rekening mee houden en dat doen ze niet. Niet alleen “profit”, maar ook “people”!